

ТОШКЕНТ ХАКИКАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТ КОМИТЕТИ
ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН
ЧИҚА БОШЛАГАН

№ 53 (9799).

1990 йил 16 март • жума •

Баҳоси 3 тийин.

СССРнинг биринчи Президенти

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ
ИТТИФОҚИ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ
СЪЕЗДИНИНГ ҚАРОРИ

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ
ИТТИФОҚИНИНГ ПРЕЗИДЕНТИ ТЎҒРИСИДА

СССР халқ депутатлари Съезди қарор қилади:
Ўртоқ Михаил Сергеевич Горбачев Совет Со-
циалистик Республикалари Иттифоқининг Прези-
денти этиб сайлансин.

ТАССНИНГ ПАРЛАМЕНТДАГИ МУХБИРЛАРИ
КРЕМЛДАН ХАВАР БЕРАДИЛАР:

Михаил Сергеевич Горбачев СССРнинг биринчи Президенти этиб сайланди. 15 март куни эрталаб СССР халқ депутатларининг навбатдан ташқари III Съездида шу ҳақда эълон қилинди. Раулик қилувчи А. И. Лукьянов Съезд ҳисоб комиссиясининг раҳбари Ю. А. Осипьяга сўз берди, у кеча кечқурун ўтказилган яширин овоз бериш натижаларини эълон қилди. СР Иттифоқи халқ депутатлари жами 2245 нафар. Нечаги овоз бериш чоғида ролпа-роса 2000 нафар СССР халқ депутати сайлов бюллетенини олди. Сайлов қутилари очилганида 1878 та бюллетень чиқди. Овозлар ҳисобланаётган вақтда 54 та бюллетень беркор қилинди.

Берилган овозлар қуйдагича тақсимланди: номзодни ёқлаб 1329 овоз берилди, 495 депутат қаршн овоз берди. Шундай қилиб, деди комиссия раиси зал ахлининг қарсақлари остида, овозларни ҳисоблаш асосида Ўртоқ Михаил Сергеевич Горбачев ССР Иттифоқининг Президенти этиб сайланди.

Комиссия раиси депутатлардан бирининг саволига жавоб қайтариб, қуйдагича изоҳ берди: М. С. Горбачев номзодини ёқлаб Съезднинг рўйхатдаги составидан овозларнинг 59,2 фоизи ёки бюллетень олган депутатларнинг 66,45 фоизи ёки овоз беришда иштирок этганларнинг 70,76 фоизи овоз берди.

МИХАИЛ СЕРГЕЕВИЧ ГОРБАЧЕВ СССРнинг биринчи Президенти этиб сайланди. Бу ҳақда СССР халқ депутатларининг навбатдан ташқари учинчи Съездида 15 март куни эълон қилинди. Суратда: Михаил Сергеевич Горбачевнинг қасамёд қабул қилиш пайти.

Ю. ЛИЗУНОВ ва М. МУСАЭЗЬЯН сурати.
(ТАСС фотокроникаси).

Сўнгги икки рақам маълумот тусидади. Биринчи рақам эса расмий рақамдир. Съезд ҳисоб комиссиясининг протоколини тасдиқлади.

Яширин овоз бериш якунларига қўра қарор қабул қилинди: Ўртоқ Михаил Сергеевич Горбачев Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Президенти этиб сайлансин.

СССР Конституциясига мувофиқ, мамлакат Президенти СССР халқ депутатлари Съездининг мажлисида қасамёд қилади.

СССР халқ депутатлари, Съезд меҳмонлари ўринларидан ҳақиқатан Президентъ Съезд тасдиқлаган СССР Конституциясини ушлаб туриб қасамёд қилади: «Мамлакатимиз халқларига садоқат билан хизмат қилишга, СССР Конституциясига қатъий риоя этишга, граждандарнинг ҳуқуқ ва эркинликларига қафолат беришга, зиммамта юкланган СССР Президентининг юксак вазифаларини виждонан бажаришга тантанали қасамёд қиламан».

Раулик қилувчи Съезд номидан мажлис ахлининг қарсақлари остида М. С. Горбачевни совет давлати раҳбари вазифасини бажаришга киришган СССРнинг биринчи Президенти деб эълон қилади.

СССР Президенти М. С. Горбачев мунбаъ ёнига келади ва нўб сўзлайди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми тўғрисида ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1990 йил 14 март куни КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ўз ишини давом эттирди. Пленум Совет Иттифоқи Коммунистик партиясидан СССР Президенти лавозимига номзод кўрсатиш тўғрисидаги масалани муҳокама қилди.

Пленум ишида КПССдан СССР халқ депутатлари қатнашдилар.

Пленумда Украина ССР Министрлар Советининг Раиси В. А. Масол, Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Г. Г. Гумбаридзе, КПСС Чита область комитетининг биринчи секретари Н. И. Мальков, СССРнинг Америка Қўшма Штатларидаги фавқуллод ва мухтор элчиси Ю. В. Дубинин, Молдавия Компартияси

Марказий Комитетининг биринчи секретари П. К. Лучинский, Латвия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Я. Я. Вагрис, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. И. Рижков сўзга чиқдилар.

Пленум СССР Президенти лавозимига Совет Иттифоқи Коммунистик Партиясидан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев номзодини кўрсатишга қарор қилди.

Пленумда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев нутқ сўзлади.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ўз ишини давом эттирди.

ХУШХАБАР

«Средств электроавт-
рат» бирлашмаси тай-
ёрлайдиган ошхона
электр плиталари
компьютердек аниқ иш-
лайди. Бу ерда ҳаро-
ратни бир маромда сақ-
лаб турадиган электрон
курималарни ишлаб
чиқаришга тайёргарлик
кўрилмақда. Унинг
тажриба намуналари
Златоуст машинасоз-
лик заводида синовдан
ўтказилиб, яхши баҳо-
ланди. Тошкентдаги
асосий корхона келаси
йилдаёқ уш миятга ана
шундай ускуна ишлаб
чиқаради.

АНГРЕН ҚАДДИНИ РОСТАМОҚДА

«Ўзбекшахтострой» трестининг 6-қурилиш бошқармаси коллективи Ангренада янги микрорайон қура бошлади. Шахтерлар шахри чеккасида турт қаватли бинолардан иборат, ижтимоий-маиший объектлар комплексига эга бўлган янги массив бунёд этилди.

Бу ердаги 32 квартиралли дастлабки уйни Ўзбекистон ССРда

хизмат кўрсатган қурувчи, Ленин ордени ишонқори Д. Захуниннинг комплекс бригадаси қура бошлади. Қурувчилар пойдеворини мудатидан анча олдин қўйиб бўлди-лар, янги теринини тез сўратлар билан олиб бормоқдалар. Бу коллективни бошқаришда ҳақли равишда ўнг қанот бригада деб аташди. Бу ерда кейинги йиллар мобайнида кадрлар қўнимсизлиги бутунлай қузғинлашди. Барча ишлар аъло сифат билан ва белгиланган нормативлардан анча олдин бажарилмоқда.

Афсуски, қурувчиларнинг алоҳида таъкидлашларича, қурилиш материалларини етказиб беришчилар иш маромини бузишмоқда. Бу, биринчи навбатда, уларга янги етказиб бериш мажбуриятини олган «Ясная поляна» кооператив бирлашмасидир.

(ЎзТАГ мухбири).

СЪЕЗД КУНДАЛИГИ

Мамлакат Конституциясига янги боб ёзилди. У «СССР Президенти» деб номланди. Шу муносабат билан асосий Қонуннинг бир қанча моддаларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш зарур бўлиб қолди. Қонун чиқариш тартиби СССР халқ депутатларидан анчагина вақт ва куч-тайрат талаб қилди.

14 март куни эрталаб улар Кремлда тўпландилар ва М. С. Горбачев раислигида Президент ҳокимияти ҳамда Конституцияга ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги қонун лойиҳасини муҳокама қилишнинг давом эттирилди. Илгари хабар қилингандек, лойиҳа тўрт бўлимдан иборат. СССР Президенти лавозимини таъсис этиш тўғрисидаги биринчи бўлим деярли мунозарасиз кунни неча қабул қилинди. Конституцияга ўзгартишлар хусусидаги иккинчи бўлим анча мунозаратга сабаб бўлди. Депутатлар шу кунни сиёсий партиялар жамоат ташкилотлари ва оммавий ҳаракатларнинг давлатдаги ўрни, шунингдек мулкчиликнинг турли шаклларида тааллуқли моддаларни узиб-кесиб баён этишга улгурдилар.

Чоршанба куни Конституциянинг янги «СССР Президенти» боби теваригида бахслар бир неча соат давом этди. Бу тушунарли: ишонарли билан асосий Қонунга пухта ишлаб чиқилмаган қўдаларни киритмаслик, улар турлича талқин этилиши эҳтимолга йўл қўймаслик учун ҳар бир таърифни солиштириш, унинг маънуини пухта текшириш талаб қилинди. Шу туйғайли Съезд тахрир комиссиясининг раиси В. Н. Кудрявцев минбарда узоқ вақт туриб қолди, кўпдан-кўп саволларга жавоб қайтаришга, у ёқ бу тақлифлар хусусида фикр билдиришга тўғри келди.

Съездда амалий фикрлар кўп бўлди. Аммо Съездни чағиритишга, эътиборни ташкилий масалаларга қаратишга, ҳатто депутатларнинг қабул қилиб бўлинган қарорларни қайта овозга қўйишга оғдиришга уринишлар ҳам бўлди. Бироқ бундай уринишлар натижа бермади.

Ниҳоят, қонунчилик соҳасидаги ҳақиқатни излашнинг қийин йўли СССР халқ депутатларининг совет давлати бошлигининг мақоми ва вазифаларига нисбатан ўз муносабатини белгилашга олиб келди. Съезд СССР Конституциясига тегишли ўзгартиш ва қўшимчаларни қабул қилди.

Шундан кейин депутатлар қонун лойиҳасининг учинчи ва тўртинчи бўлимларини — биринчи Президентини сайлаш тартиби, унинг қасамёди тўғрисидаги ва қонун қабул қилинган пайтдан бошлаб уни кучга киритиш тўғрисидаги бўлимларни кўриб чиқишга киришдилар. Сайлов тартиби юзасидан қарама-қарши нукта назарлар баён этилди. Фикрлар кескин ва жўшқин бўлди. Батзилар биринчи Президентни дарҳол, Съездда сайлаш, акс ҳолда, бир депутатнинг айтишича, «тақдиримиз бонги дарз кетиши мумкин» деган қатъий фикрни айтдилар, бошқалар эса «умумхалқ» ахлитлиги амалда бўлмаган шароитда умумхалқ муҳокамасига қўйишни ёқлаб чиқдилар.

Съезд малакали кўпчилик овоз билан Қонун лойиҳасининг учинчи ва тўртинчи бўлимларини қабул қилди.

Шу тариқа, СССР халқ депутатларининг навбатдан ташқари учинчи Съезди СССР Президенти лавозимини таъсис этиш ҳамда СССР Конституцияси (Асосий Қонуни)га ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги СССР Қонунини қабул қилди.

Депутат А. А. Собчак лўқма ташлаш учун илгари сўз сўраганини сабабли, ваъда қилингандек, қонун қабул этилганидан кейин, унга мана шундай имконият берилди. Ў сўзид минбарга «кириб ўзидан аввал сўзга чиққан депутат И. К. Полозов билан, жумладан, «АНТ» давлат кооператив концернининг фаолияти билан боглиқ масала юзасидан бахслашди. Шу концерн тузиллигини учун нотия Совет ҳукуматида ва бир қанча ҳукумат идораларига қаттиқ айблар қўйди. У сўнгги чакирки СССР Олий Советининг кўпгина депутатларини, Совет ҳукуматининг бошлиғи шаънига, шунингдек Якутия АССРдан ва Адигей автоном областидан халқ депутатлари қилиб сайланган Россия Федерацияси шаънига одобиқз иборалар ишлатди.

Кўпгина СССР халқ депутатлари бунга жавобан ўз фикрларини айтиб бошлашди. Менинг кўнглим тобора ғаш бўлиб борапти, биз ўзи

нималар билан шуғулланимиз? СССР Министрлар Советининг Раиси депутат Н. И. Рижков ўз нутқини мана шу сўзлар билан бошлади. У ҳайжон билан гапирди. ҳукумат бошлигининг кайфияти, чамаси залдагиларга таъсир қилди, ҳар ҳолда у нутқини тутатганида гулдўрос қарсақлар чалинди. СССР Министрлар Советининг Раиси кейинги вақтларда ҳукумат шаънига зўр бериб ҳуруж қилинаётганлигини, ҳукуматнинг ҳамма ишлари ерга урилатганлигидан ажабланиб гапирди.

«АНТ» концернининг тузиллиши келганда, депутат унинг тузиллигини тўғри деб атади: ахир бу иш бевосита мол айирбашлаш хусусида битимлар тузиш — чет элларга ишлаб чиқариш чиқилларини, пландан ташқари маҳсулотни сотиб, олинган пулга халқ истеъмол моллари харид этиш учун қилинган эди. Бунинг нима-си ёмон?

Ҳукумат бошлиғи кейинчалик ўз ўринбосарларидан бири халқ ҳўжалиғи тармоқларининг, шу жумладан му-доффа саноатининг пландан ташқари маҳсулотини сотишга ижозат берадиган ҳўжжати имзолаганини хўсусида афсусланиб гапирди. Ўша пайтда ҳўжжатдаги мана шу умумий ибора танклар билан ҳўйла-найранг ишлатилиши учун йўл очи-шини фараз қилиш қийин эди.

Ҳўйла-найранглар учун жиний тартибда жавоб берилиши керак, дейди Н. И. Рижков, аммо у бу ишда ҳўкуматнинг қўли бор, деган даъволарни қатъий рад қилди.

Асосиз айбашлар муҳи-тида ҳўкумат бемалол иш-лай олмайди. Унга бўлган муносабат тубдан ўзгарти-рилиши керак.

СССР Министрлар Советининг Раиси президентлик ҳўкимиятини ёқлаб гапирди. Ҳақиқатан ҳам биз шундай қилишимиз керак, деди у, бироқ шунга аминман: башарти яна икки таркибий нисм: ҳўкумат ва судлов ҳўкимияти ишламас экан, ҳеч қандай кучли президент, президентлик кабинети иш-лай олмайди. Агар бизга кучли ҳўкумат керак бўлса, уни қўллаб-қувватлаш ло-зим.

Шундан кейин сўз олган якутилик депутат А. А. Собчакнинг нутқини йўл қўйиб бўлмайдиган шовинист-ликдан иборат ноқўя қилиқ деб атади ва ундан якут ва адигей халқларидан нечи-рини сўрашни талаб қилди. Адигей вакили ҳам шу фикр-ни қатъий қилиб айтди.

Депутат Е. Ф. Бобилева ҳам А. А. Собчакнинг ноқўя қилишини кескин қоралади ва унинг баёнотини «халқ депутатлари съездлари тари-хидagi энг шармандалар во-қеа» деб таърифлади. Биз ўзимиз уч ой муқаддам ҳўкуматимизга ишонч билдир-дигу, бугун бўлса унга мана шундай ҳўружлар қилаймиз.

М. С. Горбачев «АНТ» концерни билан рўй берган можаронинг муҳияти ҳақида гапириб, шу муносабат билан қўрилган чораларни эс-латиб ўтди ва текшириш якунлари ҳақида СССР Олий Советига маълумот бери-син, деган фикрини айтди.

Депутат А. А. Собчак нутқининг руҳи ва унда тў-либ-тошиб ётган шамалар, таъналар хўсусида гапириб, раислик қилувчи уларни но-қўя деб атади. Депутат ўз нутқида Съезд олдида баҳо беради, деб умид билдирди. Ҳисоблашларича, беада-ликка ва ҳўружларга йўл қўйган депутат И. К. Поло-зов ҳам шундай танбешларга лойиқ.

Шундан кейин танаффус эълон қилинди.

Сўнгра Съезд кун тарти-бининг навбатдаги масаласи-ни кўриб чиқишга, СССР Президенти сайлашга ўт-ди.

Раислик қилувчи А. И. Лукьянов ҳўзингизга қабул қилинган қонунга биноан СССРнинг биринчи Прези-денти СССР халқ депутатла-ри Съезди томонидан беш йил мудатта сайланишини эс-латиб ўтди. Номзодлар-ни жамоат ташкилотлари ўз-ларининг умумийтифиб ор-ганлари орқали, СССР Олий Совети, унинг палаталаридан ҳар бири, ҳамда юз киши-дан иборат СССР халқ депу-татлари гуруҳлари ва итти-фодонинг республикалар ўз-ларининг қонун чиқарувчи органлари орқали кўрсатиш-лари мумкин. Барча СССР халқ депутатлари овозлари-нинг ярмидан кўпрогини ол-ган номзод сайланган деб ҳисобланиши белгилаб қў-йилган.

СССР Президенти лаво-зимига номзодлар кўрсатиш бошланди.

Депутат В. А. Ивашко-нинг хабар қилишича, КПСС Марказий Комитети март Пленумининг ҳўзингизга бў-

либ ўтган иккинчи мажли-сида бугун Съездда қабул этилган қонуннинг учинчи қисмига мувофиқ Пленум Михаил Сергеевич Горбачев-ни СССР Президенти лаво-зимига номзод қилиб бир овоздан кўрсатди. Депутат Съездга мурожаат этиб, КПСС Марказий Комитети Пленумининг шу қарорини қўллаб-қувватлашни илтимос қилди.

«Союз» депутатлар груп-паси номидан депутат В. И. Алксинининг маълум қили-шича, гуруҳнинг йиғилиши СССР Президенти лавозим-га ишйрин овоз бериш учун номзодлар рўйхатига Вадим Викторович Бакатин, Миха-ил Сергеевич Горбачев, На-колай Иванович Рижковлар-ни киритишни таклиф этди.

Депутатлардан Г. С. По-ходня, В. Г. Куликов, А. М. Южовлев, Д. Н. Кутульгин, Ю. Р. Якубов, В. И. Лисич-кий, Н. Н. Энгвер, А. М. Масалиев, В. А. Мартиро-син, Л. Е. Близнов, П. Г. Бунин, Г. А. Писнев, О. О. Везелдиев ва бошқалар М. С. Горбачевнинг номзо-ди кўрсатилишини қўллаб-қувватладилар.

Депутатлардан В. И. Ди-куль ва Б. В. Крижков совет давлатидаги олий лавозимга номзод қилиб Н. И. Рижков-ни кўрсатдилар.

Депутатлардан А. В. Зем-кова, А. Г. Черних СССР Президенти лавозимига ном-зодлар рўйхатига В. В. Ба-катинни киритиш тўғрисида-ги таклифни қўллаб-қувват-ладилар.

СССР Президенти лаво-зимига номзодлар кўрсатиш тартибда ҳаммаси бўлиб 23 киши сўзга чиқди. Шундан кейин номзодлар алифбе тар-тибда муҳокама қилина бошланди.

В. В. Бакатин сўз олди. У «Союз» гуруҳасига астой-дил миннатдорчилик наҳор этиб, ўз номзоди кўрсати-лашлигини илтимос қилди.

Депутатлардан М. Т. Аб-рамович, Н. К. Ермилов, И. В. Сорокин, А. В. Боро-дулин, В. В. Гончаров, А. Л. Плотников, Н. С. Петрушен-ко ва бошқалар бу илтимос-га қўшилмадилар.

Муҳокама ва В. В. Ба-катиннинг яна сўзга чиқиши натижасида Съезд унинг ном-зодини кўрсатмаслик тўғри-сидаги илтимосига рози бўл-ди.

Сўнгра М. С. Горбачев номзоди муҳокамага қўйил-ди. Гапириб истагиди бўл-ганлар шу қадар кўп эдикки, раислик қилувчи минбарнинг турли томонларидан саф бў-либ, навбатга туриб ол-ган тоғ у тоғ бу тараф-даги депутатларга навбат-навабат сўз беришга мажбур бўлди. Депутатлардан Ф. Г. Григорьев, В. И. Трофимов, С. С. Шувкеевич, М. Ораз-лиев, Т. Г. Авалиани, В. А. Логунов, Н. А. Кученко, А. А. Шелканов, И. Н. Си-дор, Г. Н. Романов, А. П. Яненко, В. А. Волков, О. О. Сулаймонов, А. М. Канарс-кая ва бошқалар — жами 17 киши сўзга чиқди.

Муҳокама жўшқин, ўткир бўлди, турлича, баъзан бир-бирига иди нуктаи назарлар айтилди.

Съезд қатнашчилари мут-лақ кўпчилиги овоз билан М. С. Горбачев номзодини овоз бериш учун бюллетенга киритишга қарор қилдилар.

Н. И. Рижковнинг номзо-ди амалда муҳокама қилин-мади, чўнки СССР Минис-трлар Советининг Раиси олий давлат лавозимига овозга қўйилишга розилик бермади. Айни вақтда у уни Президент этиб сайлашни таклиф қилган ўртоқларга астойдил миннатдорчилик наҳор қилди. Ҳўзир йиғили-шиш мўмин амас, деди Н. И. Рижков, Янги минъе-да фикрландиган киши, ан-ча олдиндан кўра билгани керак бўлган инсон Прези-дент бўлишга аминман. М. С. Горбачевда шу фазил-латлар борлигини депутат ўктириб ўтди ва унинг учун овоз беришга қақирди.

Халқ ҳўжалигидagi аҳвол мамлакатини ижтимоий-иқти-содий соғломлаштириш дасту-рини амалда рўёбга чиқари-ши соҳасида ҳўкуматдан юксак маъсулйат — ва зўр куч-тайрат талаб қилаётган-лигини у ўз номзоди кўрса-тилашлигининг иккинчи сабаби деб атади.

Съезд бу далилларга қў-шилди.

Шундай қилиб, мамлака-тин биринчи Президенти лавозимига номзодлар рўй-хатига битта М. С. Горба-чевнинг номи қолди.

Навбатдаги танаффусдан аввал ҳисоб комиссияси ту-зилди. Депутат Ю. А. Осип-ья комиссия раиси қилиб сайланди.

Ярим тунда депутатлар СССР Президентиини сай-лашга киришдилар.

(ТАСС).

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДА

«Бирлик» норасмий таш-килотининг бир гуруҳ ра-ҳбарлари шаҳар Совети иж-роия комитетига шу йил-нинг 18 март куни митинг ўтказишга ижозат бериш тўғрисида илтимос билан мурожаат қилди.

Ўзбекистон ССР Олий Со-вети Президиумининг шу йилнинг 21 февралдаги Фар-мони амал қилаётганлигини, уни меҳнаткашлар жуда кўп-лаб баёнотларида қўллаб-қувватлаётганлигини, шу-нингден митинг ташкилотчи-

лари муҳокама этишни так-лиф этётган масалалар 25 февраль куни руҳсат этил-ган митингда амалда қўриб чиқилганлигини ҳисобга олиб, шаҳар Совети ижроия комитети бу илтимосия рад этди.

Шаҳар Совети ижроия ко-митети Тошкент аҳолисига мурожаат этиб, хотиржам-ли ва қонунига риоя этишни таъминлаш учун барча чора-лар қўрилишини уларга бил-диради.

КПСС XXVIII съёздидан

МАСЪУЛИЯТ ВА МУСТАКИЛЛИК

Коммунистлар Николай Кожин ва Садриддин Хамидов партия аъзолигига ўтаётганларга тавсиянома беришга юзаси муносабатда бўлдилар. Улар маънавий ва ишчилик қобилиятлари бўйича КПСС аъзоси бўлишга тайёр бўлмаганларга кафолат бердилар. «ВЛКСМ 50 йиллиги» совхоз-санот комплекси партия ташкилоти талабчанлик кўрсатиб, бу номзодларни партия сафига қабул қилмади. Айни вақтда уларга тавсиянома берган коммунистларнинг принциплари қаттиқ қораланди. Уларга партия сафарини муносиблар ҳисобига мустақамлашдек муҳим масалада масъулиятсизлик қилганликлари кўрсатиб ўтилди.

Совхоз партия ташкилоти ҳозир ўз сафига 78 КПСС аъзоси ва 4 нафар КПСС аъзолигига номзодни бirlaштирган. Ҳўжаликда икки йилдан бери партияга қабул қилишнинг икки йиллик системаси бўйича иш олиб боришмоқда. Бу система рўйхатига 14 киши киритилган эди. Уларга мураббий коммунистлар бириктириб қўйилди, турли жамоат топшириқлари бериб, қийин иш участкаларида сынаб қўрилди.

Иш, албатта, силлиқ кетгани йўқ. Рўйхатга киритилганларнинг ҳаммаси ҳам ишончли оқлай олаётгани йўқ. Пассивлиги, партия ташкилотига томондан беришган топшириқлардан бийон товланган учун иш қийин бўлишдан ўчирилди. Бир неча киши эса гарчи синов муддати тугатган бўлсада, ҳақиқат партия сафига лойиқ эмаслиги учун рўйхатга қолдирилди.

Эндиликда ишончли оқлаган, партия гоярлига эътиқодли ёшлар КПСС сафига қабул қилинаётганлар. Ўтган йилнинг ўзига тўрт киши КПСС аъзолигига номзодликка ўтди. Жумладан, ҳўжалик шофебри Тўлахўна Товчиев синов даврида ўзини коммунист деган номга муносиб эканлигини кўрсатди.

сат олди. У автогараж коллектив ўртасида фаол сиёсий иш олиб борди. Меҳнатда ҳам ҳамкасбларидан орта қолгани йўқ. Муродилла Ғойибназаров ҳам умидли ёшлардан. У чорвачилик комплексига чорвачи-дир-оператор бўлиб ишлаб келмоқда.

Маълумки, ҳўжалик иқтисодиёти асосан шу комплекс иши билан ўлчанади. Ҳозирга келиб комплексда парвариланаётган қорғомоллар сони 16 минг боғида етди. Топширилаётган моллар ўртача 505 килограмдан тош босмоқда. Ҳар бир ишчи ҳисобига 38 минг 440 сўмлик маҳсулот етиштирилади. Бу йилки йил аввалгидан 5 минг сўм

лик кўп демаскир. Совхоз бўйича олинаётган соф дарамад 2,7 миллион сўмдан ошмоқда. Бу йилларда ёш коммунист Муродилла Ғойибназаровнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Муродилла фақат ишдаги фаоллиги билан чекланиб қолмагани йўқ. У касба уюшма комитети аъзоси сифатида комплексда ишчи-хизматчиларга яхши шaroит яратиб бериш, мусобақанинг самарадорлигини ошириш учун ҳаракат қилмоқда. Шунингдек, М. Ғойибназаров комплекс меҳнат коллектив кенгаши аъзоси сифатида ҳам ишлаб чиқаришни ривожлантириш янгиликларини жорий этиш, турли меҳнат низолирини ижобий ҳал этишда фаоллик кўрсатаётди.

— Коммунистларимиз ветеринария врач Витор Носков ва озуқа бўйича оператор Абдуҷаббор Тиловоловлар ҳам КПСС аъзолигига номзодликка қабул қилинганлар, — дейди совхоз партия комитетининг секретари Па-

вел Петрович Вержекин. — Улардан умидимиз катта. Абдуҷабборни коммунистларимиз жуда яхши биладилар. У ишда ҳам, жамоат топшириқларини бажаришда ҳам жуда фаол.

Маълумки, ҳозирги пайтда областимиз бошланғич партия ташкилотларида КПСС Марказий Комитетининг «Ҳайта қуришни чуқурлаштириш ва сиёсий ислохот шaroитида КПССнинг ўз сафарини мустақамлаш ва унинг составини янгилашда партия ташкилотининг ишлари тўғрисида»ги қарори асосида тажриба тариқасида партияга қабул қилиш йўлга қўйилди. Бунга кўра бошланғич партия ташкилотлари партия аъзолигига номзод қабул қилиш ёки номзодликдан ўчириш масалаларини ўзлари ҳал этадилар. Район партия комитетининг улар қарорини тасдиқлаш-тасдиқламаслиги талаб қилинмайди.

— Партияга қабул қилишнинг янги тажрибаси тўғрисида фикрингиз қандай, — сўрайди партия комитети секретарида.

— Ҳозирча бир нарса дейиш қийин. Буни ҳаёт кўрсатади. Лекин бу партия ташкилотлари мустақиллигини оширишга қўлмай масъулиятини ҳам қўйишарди. Номзодлик стажининг роли ва аҳамиятини оширади. Айниқса, партияга киритилган кишининг меҳнат коллективини янгилашда муҳокама қилиниши менга маъқул бўлди.

Совхоз партия ташкилоти КПСС XXVIII съездида тайёргарлик кўраётди. КПССга қабул қилинишни янги тажрибаси бўйича ўз фаоллигини бошлаб юборган. Ёшларнинг бошланғич материалларини олиб, О. Абдуҷабборов, спорт инструктори А. Хен, капитал қурилуши бўлими ишчиси Х. Қосимовлар янги тажриба бўйича коммунистлар олдига синовдан ўтдилар.

Н. АБДУРАСУЛОВ,
Оҳангаров.

ХУНАРДАН УНАР

Тошкент шаҳар Октябрь ноҳиясига қарашли 1-мактаблардан ўқув ишлаб чиқариш комбинатига ноҳиянинг 16-мактабидан 1915 ўқувчи 13 хил мутахассислик бўйича билим олмақда. Ўқувчиларнинг ҳам ўқиб, ҳам ўзлари қилишган касбини пухта эгаллашлари учун барча шaroитлар яратилган. Директор Л. Тўхтабоева, илмий мудири А. Мусоева бошлиқ коллектив аъзолари ишни бор ички имкониятлардан фойдалан-

ган ҳолда ташкил этганлар. Комбинатга киришнингиз билан кўнглингиз деворларга гўя нафислик билан ишланган ганч ўймакорлик ишлари, нақшли безакларга тушади. Буларнинг барчаси ганч ўймакорлик, нақшкорлик группаси аъзоларининг қўлидан чиққан. Тикувчилик цехларида эса чевар бўлишни истаган қизлар ихтиёрга замонавий тикув машиналари бериб қўйилган. Ўқувчилар ётган амалий машғулотлари даврида ишлаб

чиқариш бирлашмаларида меҳнат қиладилар ва шуни яраша рағбатлантирилади.

Ўтган йилги яна шундай машғулотлар давомида бўлган чеварлар томонидан 3000 сўмлик маҳсулот тайёрланди. Шундан 300 сўми иш ҳақи сифатида ўзларига берилди. Талаба қизларнинг қўлидан чиққан маҳсулотларнинг сифати, пишиқ-пухта бўлишини таъминлашда тикувчиликни ўргатаётган муаллималари Л. Ҳасанова, Ҳасанхўжаеваларнинг ҳам ҳиссалари каттадир.

М. ҒОМОНБЕКОВА.

2-УЯСОЗЛИК комбинатда. Улар шу кунларда генерал Узоқов кўчасидаги 135 хонадонли турар-жой биносида пардозлаш ишларини якунилайптилар. Суратларда: бино қурилишида сидиқдил-

дан ишлаган бўвёдкор А. Абдураҳмонов ва участка бошлиғи И. Малайхонвалар бажаришган ишлар ҳақида суҳбатлашмоқдалар; уйнинг умумий кўриниши.

Суратчи Х. СОЛИХОВ.

ХАРБИЙ МАЪРУЗАЧИЛАР ҲАФТАЛИГИ

Ўзбекистонда ҳарбий лекторлар ҳафталиги ноҳиясига етди. У совет ҳалқи фашизм устидан қозонган Ғалабанинг 45 йиллигига бағишланган эди. Шу сана муносабати билан Ўзбекистон ССР «Билим» жамияти Туркистон ҳарбий округининг сиёсий бошқармаси билан биргаликда тайёрлаган ўзбек ва рус тилларидаги лекциялар махсус туркуми ўтказилди. «Билим» жамияти ва Туркистон ҳарбий округи мутахассисларидан тарғиботчи гуруҳлар тузилиб, улар республика меҳнат коллективларида, мактаблари ва олий ўқув юртиларида бўлибдилар. Ташқиотчилар Туркистон ҳарбий округи аскарларининг шонли жанговар аъзолари тўғрисида, армияда қайта қуриш қандай бораётгани ҳақида гапириб бердилар. Ёшлар Совет Армияси офицерларининг юртдошларимиз хизматини қандай ўтаётгани тўғрисидаги ҳикояларини катта қизиқиш билан тингладилар. Учрашувлар мулоқот шаклида, эркин фикр алмашинадиган даражада суҳбат тарзида ўтди. Ҳафталик Фарғонада «Миллатлараро муносабатларни ривожлантиришнинг долзарб масалалари ва СССР Куролли Кучларида ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси» мавзусидаги республика семинари билан тугалланди.

(ЎЗАТ).

Уй-жой программаси—амалда

ЎТГАН йили Пискент ноҳиясида уй-жой қурилиш пилани янча ортиғи билан бажарилиди. Шундай яхши натижага эришилишида яқна тартибда уй қурилишига салмоғи қандай бўлди? Ноҳия шўроси ижроия комитети яқна тартибда уй-жой қурилиши бўлими бошлиғи Ёзувий МИРЗАЕВ жамоатчи муҳбиримиз У. МУҲАМЕДОВ билан суҳбатда шундай деди:

— Ноҳиямизда ҳам бутун мамлакатимиздаги каби уй-жой программасини амалда амалга ошириш, ҳар бир оилани алоҳида уй ёки квартираси билан таъминлашга тезроқ эришиш, бу билан меҳнатқашларнинг ижтимоий фаровонлигини оширишга қўлмақлашиш мақсадида тобора кенг ҳажмдаги чоралар қўрилмоқда, янги-янги имкониятлар ишга солинмоқда. Кўп жиҳатдан шу тўғрйли уй-жойлар қуришда сезиларли ижобий силжишлар юз бермоқда.

Ўтган йили маблаг билан таъминлашнинг барча манбалари ҳисобига уй-жойлар қуриш ва фойдаланишга топшириш давлат пилани муваффақиятли уйдлашди, бунда эса яқна тартибда уй-жой қурилиши катта роль ўйнади.

Бир йилда жами сатҳи 16 минг 475 квадрат метрли шаҳсий уйлар барпо этилди. Салкам бир юз сансон оила уларга қўйиб қирдилар ва ҳовли тўғрйли ўтказишди. Бу олдинги йилдагидан бир минг квадрат метр кўпдир.

Қатор қишлоқ шўролари яқна тартибда уй-жой қурилишини йўлга қўйиб, уларни турли-туман бинокорлик материаллари, давлат банки кредитлари билан таъминлашга катта ёрдам бермоқдалар. Айниқса, ноҳиямиздаги Муротали ва Саид қишлоқ шўролари бу хайрли ишда намуна бўлишляпти.

Бу шўролар ижроия кўмиталари яқна тартибда уй-жой қурилиши кенгайтириш осон бўлаётгани йўқ.

Жуда кўп муаммоларни ҳал қилиш, ғовларни енгиб ўтишга тўғри келмоқда. На чора, давр шунини талаб қилмоқда. Шу мақсадда пахта етиштиришга ерларни қисқартиришга ҳам бориляпти. Бу йил яна тўққиз гектар ер тежаляди. У яқна тартибда уй-жой қурувчилар ўртасида тақсимлянади. Ҳозиргача эса аҳолидан ер ажратиб беришни сўраб тушган 1299 та аризининг 1100 таси ижобий ҳал қилинди. Бунинг учун 174 гектар ер тақсимлаб берилди.

Ҳозиргача яқна тартибда уй-жой қурувчилар учун дав-

сўм ажратилган сўраган эди. Агротехник банининг ноҳия бўлими илтимосини қондирш мақсадида 400 минг сўм ажратилган режалаштирди. Бирок бошқарма берилган пулни ўзлаштирмади. Ер участкалари ўз вақтида ажратилмаганилиги сабаб бўлди. «Партия XXVI съезди» совхозини маъмуриятининг лoқайдиги ҳам қимматга тушди. У кредитлар олиш учун зарур ҳужжатларни ҳавола этишни муддатидан кейингириб юборди. Оқибатда яқна тартибда уй-жой қурилиши учун ажратилган 200 минг сўмлик маблаг йил охирида банкка қайтарилди.

Барча қурилушлар каби яқна тартибдаги уй-жой қурилишининг жадал олиб бoрилишига ҳалакат бераётган асосий манчиллик бинокорлик материалларининг тақислигидир. Ажратилётган фондлар эса етарли эмас, бунинг устига ҳамма материалларни ҳам фонdda белгиланган миқдорда олиб бўлмаяпти. Бунинг устига маҳаллий хом ашёлардан шундай материаллар ишлаб чиқариш деярли йўқ даражада. Ноҳияда биттагина гишт заводи бор, унда ҳар йили 30 миллионга атрофида гишт ва хом гишт ишлаб чиқаришмоқда. Айниқса, ёғоч-тахта муаммоси ўткирлигича қолмоқда. Лекин биз яқна тартибда уй-жой қурилиши кенгайтириш йўлидан бoраверамиз. Шу йилнинг билини чoрагида шундай йиллардан 2500 квадрат метрини фойдаланишга топширишни режалаштирганмиз. Бу ноҳиямизда уй-жой программасини амалга ошириш йўлидаги наватдаги одим бўляди.

МАРҲАМАТ, УЙ ҚУРИНГ, ЖОЙ ҚИЛИНГ

ёрдам кўрсатишляпти.

Шу тўғрйли ҳам бу қишлоқ шўроларида истиқомат қилувчи деҳқон, чoрвадор оилаларининг уй-жой шaroитлари тўғрйли сўзлашляпти. Ҳар йили ўнлаб янги қишлоқ уйлар бунёд этиляпти. Муротали қишлоқ шўросидан З. Шерматов, Н. Аббосхон, Ҳ. Акбаров, З. Зўфиева, Саид қишлоқ шўросидан И. Қосимов, М. Ҳолиғитов, О. Халилов, Б. Абдуғаниевлар, бу рўйхатини яна давом эттириш мумкин, оила аъзолари билан ҳовли тўғрйли ўтказиладир.

Албатта, яқна тартибда уй-жой қурилиши кенгайтириш осон бўлаётгани йўқ.

лат банкдан бир миллион 30 минг сўм сўда ажратилди. Бинокорлик материалларини уларга сотиш ҳам тобора кўпаймоқда. Ҳаммаси бўлиб бир миллион сўмликдан ортиқ шундай материаллар етказиб берилди.

Ҳамма ҳўжаликларда ҳам давлат томонидан яқна тартибдаги уй-жой қурилиши учун ажратилган маблаглар тўла фойдаланилмаётганлиги, унинг анчагина қисми қoлиб кетаётганлиги афсусланарлики бир ҳолдир. Масалан, қишлоқ ҳўжалигига техникавий хизмат кўрсатиш бошқармаси яқна тартибда уй-жой қурувчилар учун ўтган йили 500 минг

ОЛДИ ОЛИНСА ХАВФЛИ ЭМАС

Ошқозон раки организмда учрайдиган рак хасталикларининг 40 фоизини ташкил этади ва қўнчиқа 40—60 ёшли кишиларда учрайди.

Аммо бу хасталиқ ҳозирги вақтда ёшларда ва кичик ёшли болаларда ҳам учраб туришини эслатиб ўтмоқ керак.

Ошқозоннинг шиллиқ қаватида рак ўсмаси пайдо бўлгандан бoшлаб, бeмор ўзида аста-секин ҳам қўнчаллик аломатига аҳамият бeради, иш қoбилияти ҳеч бир асоссиз сўсайганини, иштаҳасизлиқ, қўнғил айнишлиқ, қайи қилиш ва қисқа муддат ичида озишлик аломатларини сезади. Касаллик авж олган сари овқат истеъмол қилиш миқ-

дари олганга ейилишига нисбатан камайдир. қориннинг юқори қисмида (тўш суяги, ортида, қoвурга остида) оғриқ қувижда кeлади. Бeзаш эса қориннинг юқори қисмида иш пайдо бўлади. Касаллик ривожланиши бoриш рак олди ва рак касалликлари орқали тарқалиб, бошқа организмнинг жумладан, жигар, ўпка ошқозон ости беи ва лимфа безларининг нормал ҳолатини ўзгартирадир. Бу эса юқорида кўрсатилган организмнинг организм учун зарур хизматларининг бузилишига олиб кeлади.

Ошқозондаги рак хасталиги бошқа организмда учрайдиган хавфли ўсма касаллик сингари тўсатдан пайдо бўлмайди. Мунтазам қўнғил даражали спирит ичимликларини истеъмол қилиш, узoқ вақтлар давомида напирoс ва нeс қилиш, жуда ессиқ ёки ўта совуқ овқат ейиш, қoтирилган ёки ёмон қoвурилган гўшт, кўп қoвурилган ёғли овқатларни истеъмол қилиш, муттасил қуруқ овқат еиш ёки ўз вақтида овқатланмаслик натижасида меъда шиллиқ қаватининг янгилиганиши (гастрит), сурунлиги ошқозон яраси ва полип ўсмаси кeлиб қиқади. Юқорида номланган хасталиклар рак олди касалликларини кeлиб чиқувчи омиллар деб аталади. Бу хасталикларни ўз вақтида ва малакали даволамаган тақдирда аста-секинли билан ошқозонда рак ўсмасининг

эса халқ орасида медицина тарғиботини кенг қўламда ва тўшунарли олиб бoришлари, диспансер кўриниларини тўла ва талабга мувофиқ адо этишлари керак.

Ошқозон ракин даволаш мумкин. Даволашнинг қанчалли яхши ва самарали бўлиши бeморнинг ўз қўлида. Шунини эслатиб ўтиш керакки, жумҳуриятимизда бир неча махсус шифохоналар бор ва улар ҳозирги замон талабига жавоб бeрадиган текшириш ва даволаш апаратураларига эга. Бундай шифохоналарда ошқозоннинг рак касаллиги операция усули билан даволянади. Мамлакатимизда ва хорижий давлатларда таёйрланган химиявий дoриларнинг ишлаштирилиши эса ўзининг самардорлигини кўрсатмоқда.

Ўзида ёки ўз атрофидаги кишиларда юқорида айтиб ўтилган белгиларни ўз вақтида аниқлаш, керакли мутахассис шифокор билан маслаҳатлашиш рак касаллигининг олдини олиш чoраларидан бeрийдир. Шунини эслатиб ўтиш керакки, ёши 35—40 дан ошган ҳар бир киши ҳар йили камда бир марта текширувдан ўтиб турмоғи керак. Бундай олдидан текширувлар ташкилотларида, албатта, қўла қўйилиши лoзим. Единиқда бeлвси, бундай тадбирлар рак олди ва рак касалликлари билан барвақт аниқлашга керакли даволаш усулини қўллаш имконияти яратилади.

Кeч кeлганда шунини ҳам эслатиб ўтиш ўринлики, Тошкент вилояти онкология диспансери ҳoдимлари ҳам рак олди ва рак касалликлари ўз вақтида аниқлаш ва ҳозирги замон тиббиёт фанининг ютуқларидан кeнг фойдаланиб, самарали даволаш усулларини юқори савияда ва ўз вақтида қўллаб кeлмоқдалар.

А. НОСИРОВ,
Тошкент врачлар малакасини ошириш институтини онкология кафедрасининг доценти, медицина фанлари номзоди.

Жумҳурият давлат тили тўғрисидаги Қонун ижроси хусусида ОНГЛИ ТАШАББУС ЗАРУР

СССР жугрофия жамиятининг ҳақиқий аъзоси Исмом Отажонов газетамизда чоп этган мақолаларининг бирини янги, лекин тўшунарли бўлган номлар экологияси, атамасини ишлатди. Экологиянинг биз тилга олган бу қўнчиқидида аҳолини табиатдаги вазият билан бeмалоқ чоғиштириш бўляди. Барча номларни янгилаш иш кўп мураккаб эмас, озиғна талабчанлик, бир миндор мулоҳаза ва қўнчилик билан маслаҳатлашиш кифоя қилади.

Афсус, фақат камдан-кам жойларда бу йўлдан бoриляпти. Сабаби олдий: кимдир ортиқча ташвишдан чоқди, бошқа биров ҳали нимадандир қўнчиб турибди. Буйруқ олмадик деган гап билан қутилиб кeтса бўляди. Ҳар бир алоҳида ташкилотта буйруқ бeриб қишининг эса иложки йўқ. Энди тасаввур қилинг: минглаб, ўн минглаб яна шундай аҳтиёткорлар жойларда раҳбарлик қилишляпти. Нима сизга тилимизнинг тўз юртида меҳмондек бўлиб турганлигининг битта бoиси. Айтганларимиз қуруқ гап бўлиб қoлмаслиги учун мана шу мавзуда редакцияга кeлаётган баъзи мақтуллар билан таништирмоқчимиз: улардан кўриниб турибдики, уш хусусидаги ҳозирги аҳолидан халқ ташвишида. Орта сўрилган иш эса бу норози-

лиқни яна ҳам қўнчиштириш таян.

«...Юнусободдаги уйларнинг номланishi радио ва телевизорнинг лампочкаларидида ПП-2, СП-С, ТП-3, ЛМ-8 каби рақамларни эс-латида. Наҳотки Юнусобод-дек катта даҳада муносиб кишилар, байналмилалчи жангчилар бўлмаса?

Газеталарда қайи қилингандек, айрим кишиларнинг исм-шарифлари жойларга шунчалик қўй қўйилганки, бунинг чeки, чeгараси бoри мун ўзи деб ўйлаб қoласан. Гоҳи номлар жуда узунданди, узoқ бўляди. Масалан, «Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бeришмаси» деган номга нима дейсиз? Илгарилари у олдийгана «Юлдуз» деб номланган эди. Нима, бу исм ёмонми?

Бу сўзлар пойтахтлик устоз муаллимлардан Саъдулла Султоновнинг мақтубидан олдинг. Нима дейиш мумкин бунга жавобан? «Юлдуз» қиройли ном, яхши ном. Лекин «Юлдуз» деган номнинг катта бир қoрхoнга бeрилишини эс кўришмаган. Лекин нима учун ўша қoрхoна жамоаси унинг номини ўзгартиришларини талаб қилишляпти? Буйруқни қутишляптими ёки бу нарсас уларнинг ҳаёлларига

кeлмаганими? Бирор аниқ гап айтиш қийин.

Шаҳарда бир ҳафта нон сотилмас, ҳаммаини нон гап бўляпти ўзи, деб сўраши таян. Негаки қўнчилик нонсиз қийналади ва нонининг йўқлиги унга бўлган зарарунинг қанчаллик катталлигини кўрсатади. Тилимизга, миллийлигимизга нисбатан ҳам мана шундай зарурат ҳар биримизда бўлмоғи керак.

Айтаётганларимиз ўз-ўзидан ташаббуси қўлга олиш ҳақиқати билан кeлиб тақалади. Фрунзе ноҳиясидан Балакорон кўчасида истиқомат қилаётган Саид Аббосхон қиз қўнғилларини ёзади: «Номлар ўйғунлиги ўзи, ҳо, аойиб қиёфадир. Шу ўринда менда ҳам бир фикр туғилди: шаҳримиздаги биронтоа ноҳияни Алишер Навоий ном билан аташни тақдиф қиламан».

Газетамизга кeлаётган мақтулларнинг мутлоаси яна бошқа бир нарсани таъкидлаётгандек бўляпти. Бу мавзуда ёзаётганларнинг қўнчилиги тил муаммосига, унинг ёмон аҳволданишига раҳбарларнинг диққатини қаратмоқчи бўлишляпти, унинг ҳал қилинишини раҳбарлардан қутишляпти. Бирок ҳар бир даҳа, кўча, маҳаллаларнинг аҳолиси бу масалада ташаббусини ўз қўлларига олишлари, лoзим бўлса қў-

чаларнинг номини ўзгартиришлари, ўзбекча ёзиш учун маблаг йиғишлари, керакли харажатларни қoллашлари мумкинми? Мумкин, аммо ҳамма нарсани раҳбарлар ҳал қилиб бeради, деган тушунча онгимизга шу қадар сингирб кeтганки, бу ҳақда йўлаб қўнчи ҳаёлимизга ҳам кeлмайди. Мана сизга тилимизнинг асл мақомига жуда секинлик билан қайтаётганлигининг яна бир сабаби.

Қўнчилик қулайлиги, норози бўляпти, фикр билдиришляпти, лекин ҳеч ким ташаббус унинг ўзидан чиқиб кeраклигини тан олмайди. Бу сўзларимиз Балакорон(7) кўчасида истиқомат қилаётган шифокор Саид Аббосхон қизнинг тақдифларига ҳам жавобдир.

«Мен бир газетхон сифатида газетангизда мақолали чоп этилган А. Муталовнинг баъзи фикрларига аниқлик киритмоқчиман. Дарҳақиқат, турғунлик йилларида нима бўлса бўлиб, энди бeғегига йўлаб иш қилишимиз керак. Ўзим Тошкент шаҳрида туғилиб ўсганман. Ёшим ҳам 76 га кирди. Қoрақамши 2/1, 2/3, 3/4 даҳалари қаердалигини билмайман. Аммо уларнинг эски номлари — Қўлобод, Хотинқўприк, Қoрасул, Оқтепа деб сўраса дарров айтиб бeраман. Қўнтерак, Чўқуросой, Ҳасанбой, Иброҳим ота деб аталган

Суратчи М. НАЗАРОВ.

21—
МАРТ
ЧОРШАНБА

ХАЛҚ БАЙРАМИНИНГ ТИКЛАНИШИ

НАВРҶЗИ олам яна бир қувғинга учраб, яна бир бор аранг жон сақлаб қолди. Буюк қайта қуриш шабадаси унинг жонига оро кирди. Хўш, мабодо қайта қуриш бўлмаганида, жамиятимиздаги туб ўзгаришлар бироз кеч бошланганда-чи? Унда Наврӯз йўқ бўлиб кетавармиди? Икки гапнинг бирда кўкрагини кериб, «Мен — ибн Сино авлодиданман, Навой ва Ҳўлғбек воқислариданман», дейдиган «улуг зотларимиз» (қолаверса, эиёлиларимиз) «Ассалом, Навбахор» деб қулиб тураверармиди? Йўқ, албатта!

Тарихдан биламизки, Наврӯзни таъқиқлаш ҳатто исломнинг биринчи тарғиботчиларининг ҳам қўлидан келмаган. Шукроналар бўлсинки, ўтган йили февраль ойида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Мафкура комиссияси томонидан бу мавзуга йўл очилган, «мардлар» сафи кенгайиб, Наврӯз тарихининг у бошдан кириб, бу бошдан чиқиди. Лекин Наврӯзнинг яқин ўтмиши, унинг асримида қандай қилиб таъқиқланди, яна қайтадан дунёга келгани ҳақида бироз мушоҳада қилмасан бўлмас.

Яқин тарихимизга назар солсак, ҳақиқатан ҳам, Октябрь инқилобидан сўнг ўлкамизда Шўро ҳокимияти ўрнатилган, Наврӯз диний маросим сифатида таъқиқланди, қўллаб тарихий обидларимиз бўлиб қолган қилинган, қатор урф-одатларимиз ҳурфотга чиқарилиб, илдирига болта урилгани маълум бўлди. Булар исзис қолмади, албатта. Тобора маънавий қашшоқлашиб, ўтмишимиздан, ташқи ва ички қиёфамиздан узоқлаша бордик. Шукроналар бўлсинки, бундай маънисизликлар ўтмиш гирдобига чиқариб қўйиб йўқолди. Лекин кўпчилик ҳақида ҳам, халқни авраб бўлмайдиган. Ҳақ эртамин-кеч бари-бир қарор топади.

Ўн йиллар мобайнида давом этган суъвий маданияллашмиш оқибати нақадар қутилмаган ҳолларга олиб келишини илбо олган халқимизнинг серга вакиллари — эиёлилар, айниқса, ёзувчи ва олимлар, журналистлар вужудга келган жиддий вазиятдан тўғри йўл топиш тараддудида бўлишар. Улар, қолаверса, халқимиз аждоқлари томонидан яратилган, минг йиллар оша сайқал топан (лекин кейинчалик унут бўлган) расм-русум, урф-одатларни дил-дилидан

қўмсай бошлади. Уларнинг айримлари аста-секин тикланди.

Қадимий Наврӯз ҳам ана шу аснода эллигинчи йилларнинг охирида, олти-оқтинчи йилларнинг бошларида, асосан оммавий ахборот воситаларининг ташаббуси билан тиклана бошланди. У зарарли урф-одат ва расм-русумлардан осойишталик билан соқит қилинди. Чорак аср давомида Наврӯзнинг қиёфасини белгилловчи сумалагу ҳалим, оммавий сайиллар заргар халқ қўли билан марварид тошидек бир тизимга тизилди. Наврӯзнинг тикланиши халқимизнинг бағри бут, қалби пок бўлиб, маънавий мулкни ортди.

Маҳалла ва қишлоқларда сумалак ва ҳалим пишириш жараёнида қўни-қўшнилар, ҳамқишлоқларнинг ўзаро ниқонликлари, бир-бирларига меҳрибонликлари, даврда бир тану бир жон бўлиб кетишларини кўриш кишига қанчалик ҳушудлик бағишлайди! Ахир қўл-маининг илиқлиги кўнларга сумалак ва ҳалимнинг белга қўвват бўлишининг қандай ўлчови бор?

Қолаб, минглаб, ўн минглаб ёшу қари, эркак аёл, ишчи эиёли, деҳқон чорвадор — бир-бирини Наврӯз кўнлариди оммавий сайилларда қуриш, улар чехрасидаги самийи табассуму эзгу ҳис-туйғулар жафоканаш халқимизнинг бироз бўлса-да бахтиёр эканлигини тасвирига қалам оқиб. Ундаги ўткир ақсия ва лапарлар, қизиқчи ва дорбозлар, полвонлар кураши ва сержиро рақслар, бошқа спорт мусобақаларидан кишилар четда қолмайдиган. Ўйин-кулгу давомида халқ санъатининг яна қанчадан-қанча турлари намойиш бўлмайди, дейсиз? Сайил қатнашчилари бу айёмдан бир умрга татигулик эстетик заъқ олади.

Наврӯз фақат кўнгилоҳлар байрамига эмас, улкан меҳнат тантанаси ҳамдир. Чунки бу айём кўнлар бободек қоннинг қанчадан-қанча ишлари битиб қолади. Бог-роғлар, ариқ ва зовуларлар, дов-дархатлар, йўлга ва хёбонлар тартибга солинади. Далага маънавий ўғит ва уруғлик чиқарилади, асбоб-ускуналар кўздан кечирилади. Отаҳонларимизнинг биринчи уруғни сеиб бериш удуми ҳам нақадар жоизбали! Айни шу кўнлар кишилар ўз яқинларининг қабрларини тартибга келтириб, марҳумлар хотирасини ёдга олади.

Ўтган чорак аср давомида Наврӯз байналмиал хусусият касб этди. Унинг

тантаналарида маҳалла ва қишлоқларда яшайдиган, миллати ва дини, касби ва ешидан қатъий назар, барча аҳоли фаол иштирок этади. Наврӯз турли миллат вакиллари яқинлаштиришга ҳимат қилмоқда. У миллий байрамдан жумҳуриятимизнинг умумхалқ тантанасига айланди. Эндилкида Наврӯз таълим-тарбиянинг қудратли қуроли бўлиб қолди.

Юқорида қайд этилган Наврӯз билан боғлиқ бўлган табаррук ва фойдали, улуг ишлар қандайдир кўрсатма ва топириқ билан бажо этилгани йўқ. Бу

хайрли ишларни халқимизнинг ўзи осойишталик билан амалга оширди. Олимлар ва ижодкор эиёлилар, маҳаллий партия ва совет ҳодимлари, ижодий уюшма ва жамоат ташкилотлари бошқоқ бўлишди.

Бу жараён ўрта Осиёнинг бошқа жумҳуриятлари, Қозғистон ҳамда Озарбайжон ўлкаларида ҳам фаол давом этди. Фақат бизнинг жумҳуриятимизда санксинчи йилларнинг ўрталарига келиб ўта худбинлик ва қалтабинлик оқибатида Наврӯз илдирига болта урилди. Ачинарлики шунданки, бир киши томонидан олгани равишда «Наврӯз зарарли, у диний ҳурфот» деб эълон қилинишининг ўзи қадимий аъёнанинг таъқиқлаб қўйилишига олиб келди.

Бир йинида эълон қилинган бу муҳаб хабар қўқисдан берилган зарба каби ҳаммамни қаратиб қўйди. Лекин бу ҳам сусташлик, қораксизлик, йинчаллик нўфўзи йинчаларда, турли учрашуларда, матбуотда Наврӯзни ҳимоя қилиш бағтига муассар бўла олдим. Бу ҳақда ҳатто оғиз очиб ҳам хавфли бўлган даламизда «Тошкент оқшомида» (28 январь 1988 йил), «Еш ленинчида» (2 февраль 1988 йил), «Ташкентская правда» (12 январь 1989 йил) эълон қилинган мақолаларим, «Ўзбекистон» нашриётида чоп этилган Наврӯзга бағишланган 100 бетлик мақолалар тўпламининг (22 февраль 1989 йил) ўқувчиларга етиб боришда жиндек ҳиссам борлиги билан фахрланаман! Лекин барибир ўша машғум йинида оғиз очолмаганимдан ҳалигача аламдаман.

Юқорида эслатиб ўтилган йингидан кейин манкуртлар қўчасида қабиллик, худбинлик байрам авж олиб кетди. Бу ишда айниқса, баъзи мафкура ҳодимлари, адабиёт ва санъат намоёндалари ўзларининг нақадар иккиюзламачи эканлигини намойиш этишди. Аҳоли шу даражага бориб етдики, вилот, шаҳар ва ноҳия қўмиталарида ҳатто Наврӯзни бўғишга бағишланган йингилашлар ўтказилди. Худбинлики қарангки, Наврӯз номи берилган хёбон ва кўча, дўкон ва бадий коллективлар ҳамда бошқа жойларнинг номларини ўзгариштириш ҳақида буйруқ берилди. Ҳатто журналистларга Наврӯз номини тилга олишни ман қилишга бориб етишганди.

Наврӯзни тағ-томори билан йўқотиш мақсидида мафкураимизнинг соқиб раҳбарлари унинг ўрнини суъвий «Навбахор» байрами билан алмаштиришга, уни

ҳар йили апрель ойида ўтказишга уриниб кўрди. Ваҳоланки, бу айём 21 — 22 март кўнлари нишонланади. Бунда тун билан кўннинг тенг келганлиги, асосан юртимизда бутун табиат, ҳайвонот дунёси, қўрт-қумурска, дов-дархат, борлиқ қиш уйқусидан уйғониши танлаб олинган-ку, ахир! Айрим юғурдак, ҳар нарсига тайёр мунофиқ олимларимиз чала тугилган «Навбахор»нинг сценарийини яратишга киришдилар. Унда сумалак ва ҳалимлар «бўти» деб ном олди. Халигидек журналистларимиз мақтов мақолалар ёздилар, ҳатто газета-журналларнинг махсус сонларини чиқардилар. Шоирларимиз, «Ассалом, Навбахор» деб жар солдилар...

Атрофда эса ҳаёт давом этарди. Марказий телевидение ва радио, «Правда» ва «Известия», «Комсомольская правда» ва бошқа Иттифоқ матбуот органилари мамлакатимизнинг турли музофотлари ва хорижда Наврӯз қандай нишонлангани ҳақида талай мақола ва фотосуратлар эълон қилидилар. «Советская культура» эса Ўзбекистонда маънавийта нисбатан қабиллик қилинаётгани ҳақида ташвишланиб ёзди.

Нима учун шундай ҳушқ ҳол айнан бизнинг жумҳуриятимизда бўй берди? Нима учун ўз ўтмишимизни, маънавий қадриятимизни оёқости қилиб қўйдик? Яна шундай ҳол содир бўлиши мумкинми? Албатта, бу саволларнинг барчасига жавоб топиш мушкул.

Ленин халқимизда «ҳақиқат букилса ҳам синамайди», деган нақл бор. Юқорида айтганимиздек, республика Компартияси Марказий Комитети Мафкура комиссияси 1989 йил 28 февралда Наврӯзни тиклаш ҳақида ҳужжат эълон қилди. Унда «...ҳар йили 21 март кўни «Наврӯз» байрамини кенг нишонлаш... театр-томоша, мўзика, назм ва цирк санъати хилма-хил намуналарини кенг намойиш этиш... китоблар, тасвирий санъат ва халқ санъати асарлари кўргамақсини ташкил этиш... вилот, шаҳар, ноҳия партия қўмиталарига Советлар билан бу ишларни ташкил қилиш, оммавий ахборот воситаларига байрамга тайёргарлик ва уни ўтказишни кенг ёритиш вазифалари топириди.

Шу ўринда ҳукуматимиз қабул қилган қарор ҳақидаги бир мулоҳазани ҳам қилиб ўтмоқчиман. Бу ҳам бўлса Наврӯз нишонланганидан 21 мартни дам олиш кўнига айлантириш ва бу дам олиш кўни ўрнига март ойининг охириги шабо кўни ишлаб бериш кераклигини ҳақидаги жумлалир. Гапнинг очиги — бундай фикр бошқаларда ҳам пайдо бўлди.

Албатта, иқтисодиётимиз чок-чокидан сўкилиб ётган ҳозирги даврда балки ўзбек халқининг ягона миллий байрами — Наврӯзнинг «қарғас» нишонланиши тўғрисида? Балки қадимий рўстлангач, миллий байрамимиз нишонланганидан табарук айёмимиз чинакам дам олиш кўни бўлиб қолар. Лекин шундай қарорнинг қабул қилиниши деярли йўқотилиш даражасига олиб бориб қўйилган халқ айёмини миллий байрам кўни деб эълон қилиниши халқимизнинг эзгу орозу-истакларига гоят мос тушди. Демак, улуг айёмимиз қайта қуриш шабадасида тобора юксак парвоз этаверди, жафоканаш халқимизнинг кўкрагини кўтаришга, дилини поклашга, илгини тўқлашга ҳимат қилмаверди.

Шавкат МИРАЛИМОВ,
тарих фанлари номзоди, доцент.

• Наврӯз—шоирлар мадҳида

ҲЕЧ КЎРМАЙЛИК ЁМОНЛИК

Наврӯз келиб уйғонар майса-ғиёх, ҳасу чўп, Муборак бу байрамда юракда орозулар кўп. Қилсанг Вагон хизмати — бу қалбнинг ҳиммати, Қара, сумалак қайнар — фаршталар неъмат.

Гуноҳи борлар асло қозонга янашмасин, Покизалки даъво қилиб кўп талашмасин. Нега эй шўхи жонон, даврага қўшилмайсин, Эрта наҳорда туриб сумалак пиширмайсин?

Еки гуноҳим бор деб ўзгами ишонмайсин, Бекорга гуноҳкордай бир йираб жўшолмайсин? Юрак қафасини ёриб қувончдан қўйлар алёр, Байрамимизда дўст қўнар, қозондай қуяр агёр.

Бу оламда дилимизда жўш уриб тошгай гурунг, Энг қулай майдонларга қатта қозонни қуринг. Осмондаги сепини ёйин олти камалак, Аммоки бийрлашдан тинмасин ҳеч сумалак,

Бир томонда қўпқари, алл полвонлар беллашин, Яллаю айтшуде эўр чечанлар тиллашин. Қўшини бошимизга эй, посбон қилган фалак, Халққа таом улашин халқини севган малак.

Сумалак бир янгилик, сумалакдир омонлик, Сумалакни еганлар ҳеч кўрмасин ёмонлик.

Қамбар ҲАЕВ.

УНГА ҲАММА МАФТУН

Бу осмоннинг буюклиги асли бекор, Бу дунёда ҳар нарсадан устун баҳор, Минг йилларки унга ҳамма мафтун боқар, Наврӯз келди юртимизга, Наврӯз келди!

Қорли тоғлар чўққисидо оҳу кезар, Қўш унинг изларини курга бозар, Қувонган эл қўқсидо гул баргин ёзар, Наврӯз келди юртимизга, Наврӯз келди!

Йўллар узун, бу йўлларда орозулар йўл, Қўшга ҳам етгай бутун узатсан қўл, Дўстим бўлсанг қувончига сен шерик бўл, Наврӯз келди юртимизга, Наврӯз келди!

Ош тортилган дастурхонда сумалак бор, Юрт белга боғламоққа камалак бор, Қизлар сочин ўрмоққидо жамалак бор, Наврӯз келди юртимизга, Наврӯз келди!

Ҳамид НОРҚУЛОВ,
ўрта Чирчиқ ноҳияси.

УДУМЛАР БЎЛСИН ПОЙДОР

Емгир ёғар сим-сим, Бу — баҳорий ҳуш насим. Йилғалар тўлиб оқсин — Ўргилди, сендан ўзим: Кел, Наврӯзим!

Туйғулар зеб оҳангга, Нигоҳлар тўлиб рангга. Чалканга ган, чалканга — Чечакни, қора кўзим: Кел, Наврӯзим!

Майдон аро кўпқари, Ҳар аргумок — Гулсари. Элим лешов сен сари — Маржоддай тизим-тизим: Кел, Наврӯзим!

Ялғиз сомса омонлиг,

Кўрмайлик ҳеч ёмонлиг. Диллар равшан тоғ янгилиг — Куёшдай ёруғ юзим: Кел, Наврӯзим!

Юлдузлар кўкда лак-лак, Дўпқозонда сумалак. Момолар бедор, демек — Сумалак — ризку рўзим: Кел, Наврӯзим!

Удумлар бўлсин пойдор, Элимга эзгулик ёр. Кўп дуоси, омонёр — Умригга берсин тўзим: Кел, Наврӯзим!

Абдулла ТУРДИЕВ.

• Чорвамиз жонкуярлари

ФЕРМА МУДИРИ

молхоналар ҳам кўнгиладиги де тозаланмасди. Одамларда ўз касбия қизқиш йўқлигини билди. Бу аҳолига қаттиқ ачинди, аммо ўзини босди. Шу кўни тушқи овқат вақтида барча хизматчиларни тўплаб ўз мақсадини айтди.

— Отаҳонлар, опахонлар, сингиллар, — деди С. Йўлдошев, — мени лойиқ топиб, шу вазифага қўйган экансинлар, ишончларингизни оқлашсин зарур. Бу менинг инсоний бурчим. Лекин айбиди, ферма фаолиятини яхшилаш сизларга боғлиқ, бирини мен югурганим билан иш битмайди. Аммо шу кеч-қўнгуздан қизилетган ишмиз билан ўзгариш қилиш амури маълум. Шунинг учун мен ўзимга ҳар бир кишига бериштириладиган ишни белгилаб, аниқлаб қўйдим. Қимлар фермада қай вақтда бўлади, кечини сменаларда қимлар ишлайди, бу тўғрида алоҳида жадалга тузим. Ҳар бир киши шунга рия қилиш шарт. Қўндалик ишининг бажарилишини ўзим кузатиб бораман. Ичингизда бу тартибни бажаролмайдиганлар бўлса ҳозир айтсин. Биз бошқа бир тадбирини ўйлаб кўрамиз. Албатта, яхши ишласак юзимиш ёруғ бўлади, режа ҳам бажарилади, маошимиз ҳам ортади.

Еш бўлса-да, янги бошлиқнинг сўзи кўпчиликлга маъқул тушди. Илгор молбўкувич Раҳим ака Алиев қўл кўтариб дилидаги гапларини айтди.

— Очиги молларга нормадига озуқа берилаётми, — деди у, — лаваги баъзан қўшилмаётми. Шу сабаблар моллар кўруқ хашакни нишхўрда чиқариб ташламоқда, баъзан хашакни қирқувчи машиналар ишламайди, шундайлигича бериюмоқда. Бу аҳолида қандай қилиб соғлом ситирлардан мўлжалдаги сутини олиш мумкин? Раҳим аканинг фикрини маъқуллаб илгор сўт соғувчи Я. Абдурахмонова ҳам сўзлади:

— Дарҳақиқат, хизматчиларимиз, ҳатто сўт соғувчиларимиз ўртасида ҳам интизом бўлаётгани кетган. Ваҳолонки, ҳар бир сўт соғувчи 5—10 минут олдин келиб, ўз қарамонидоги молни кузатиб қиқилиш, сийлаб-сийлаб едилларини илқ сув билан ювиш, йидириш, тоза дока билан ариб сўт соғишга кирилиши зарур. Батъ соғувчиларимиз бундай

қилмай қўйишди. Яна бир муҳим масала: кўпчилик соғин ситирлар қариб қолди, мўлжалдаги сутини бермай қўйди. Зотли молларни кўпайтиришга эътибор беришимиз керак.

Бу йиниладан кўпчилик хулоса чиқариб олди. Меҳнат қайта ташкил этилди, асосий ишлар механизациялаштирилди. Назорат қучайтирилди. Сутдан қиқиб бораётган қари моллар гўштга топириш учун алоҳида ажратилиб қўйилди. Ниҳоят 1987 йилда гўшт топириш плани ортиги билан бажарилиб қўйилди. Ниҳоят 1987 йилда гўшт топириш плани ортиги билан бажарилиб қўйилди. Ниҳоят 1987 йилда гўшт топириш плани ортиги билан бажарилиб қўйилди.

...Мана, орадан 3 йил ўтди. Бамақлаҳат қилинган ишлар ижобий натижа бермоқда. Ўша гунажнлар селанди. Улардан наслдор бузоқлар олинмоқда. Эндилкида ферма ортиқча бузоқларни парварши қилиб шартнома бўйича бошқа хўжаликларга сотмоқда. 1988 йилда 60 та зотли гунажнни 95 минг сумга, 1989 йилда 42 та гунажнни 70 минг сумга сотиб ферма колхозга 165 минг сум қўшимча даромад келтирди. Коллективнинг яхши хизматчилари қадрланди. Тошкент ноҳия партия комитети ферма хизматчиларининг хизматини енгиллаштириш мақсидида уларни автомашина билан тақдирлади. Шунингдек ферма хизматчиларидан Фотима Усмонова, Адолат Ашурова, Ҳалим Жийроболевлар Фахрий ёрлиқ билан мукофотландилар.

Йирнда чорва қишлови қандай бораётганлигини кўриш мақсидида ферма ҳовлисига қирдим. Кенг майдоннинг ўнг томонида баланд қилиб ишланган саройда озуқа пехи жойлашган. Беда-хашак майдонда бодабайбат машина гўмбурлаб ишланмоқда, ёнида эса бир машина лавагини қирқиб чиқармоқда. Механик Зоҳид Сафин машиналарнинг иш жараёнини кузатиб турибди. Тракторчилардан Мухтор Солиқов, Назим Тошмулатов, Абдура

ҳим Усмонов ва Шўхрат Ашуровлар тайёр аралаш озуқани молларга элтиб бермоқдалар. Молларнинг таги тозаланиб йингилан қиқилдилар тезлик билан далага жўнатишмоқда. Бу ерда «сенки, меники» деган гап йўқ. Агар тракторчи бўш бўлиб қолса қараб турмайди. Тезлик ва ҳамжиҳатлик билан бошқа зарур ишни бажарар экан. Шу пайт ферма мудир Сўлтон Йўлдошев ва колхоз партия ташкилотининг котиби Зиёлиддин Мунаровларга рўбарў келиб қолдим.

— Очиги, ўзгаришлар катта, — дейди партокм котиби, — эндилкида ферма колхозга қўшимча даромад келтирмоқда. Мана, 2 йилдан бундан гўшт топириш, сўт топириш планлари ортиги билан бажарилимоқда. Лекин халқ қилинган ишлар қўл қўйишга соғин ситирлар сонини кўпайтириш, улардан олинганда махсус дўст сифатини юқори даражага кўтариш зарур. Бунинг учун фермада барча имкониятлар мавжуд.

Дарҳақиқат ферманга кузатар эканман, замонавий тида қурилган молхоналарни, бузоқхоналарни ва бошқа бўлимларини айланиб қўйдим. Гарам-гарам хашакларни, 200 тоннадан ортиқ силос ва бошқа емишларни қириб ферма хизматчиларининг меҳнатидан мамнун бўлдим.

1989 йилнинг якуни ва бу йилги режалар ҳақида С. Йўлдошев қисқача шундай деди:

— Ҳозир фермаимизда 700 та қорамол бўлиб, шундан 285 таси соғин ситирлардир. 300 бош бузоқни парварши қилмоқдамиз. 100 дан ортиқ мол гўштга топириш учун бўрқонда боқилипти. Ўтган йил 62 тонна ўрнига 83 тонна гўшт, 700 тонна ўрнига 705 тонна сўт топиришди, режалар ортиги билан бажарилиди.

Биз 1990 йилда соғин ситирлар сонини 300 га етказиш учун ҳарқат қилмоқдамиз. Моллар учун кўпроқ лаваги олиш мақсидида колхоз ҳовлиларидан 50 гектар ер ажратиб беришларига талаб қилмоқдамиз. Биз ферма чорвадорларининг ишларига муваффақият тилаб хайрлашдик.

Ҳ. ЙЎЛДОШЕВ,
жамоатчи муҳбир.

«НОНДАН БОЛТ ЧИҚДИ»

1989 йилнинг 12 декабрида юқоридоги сарлавҳа остида берилган мақолада Тошкентдаги 1-нон заводида ишлаб чиқаришга нондан болт чиққанлиги ҳақида ҳикоя қилинган.

Ана шу материал юзасидан 1-нон заводи директори А. Сантовдан жавоб олинди. Мақола 18 декабрда бригада ҳамда инженер-техник ҳодимлар мажлисларида атрофлича муҳокама қилинган.

— 3-бригада катта мастери мазкур ҳодиса сабабчилари Н. Абдуллаев декабрь ойи мукофотида мажрум этилиб, унга қаттиқ ҳайфсан берилган, навбатчи слесарь Ш. Мамиров, ишчи назоратчи М. Шиншина, бош механик М. Жураевлар огоҳлантирилган.

АМАЛИЯ ВЗИТ БИЛАН

«СОВЕТ РАХБАРИЯТИНИНГ ТАКЛИФИГА БИНОА БОЛГАРИ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ МИНИСТРЛАР КЕНГАШИНИНГ РАИС А. ЛУКАНОВ ШУ ЙИЛ 15—16 МАРТ КҮНЛАРИ АМАЛИЯ ВЗИТ БИЛАН СОВЕТ ИТТИФОҚИДА БУЛАДИ.

КАТТА ЎЗГАРИШЛАР ЙЎЛДИН

МҲҲУЛИСТОН пойтахти Улан-Баторда уч кундан бери Мўғулларда Халқ революцион партияси Марказий Комитетининг пленуми ўз ишчи давом эттирмоқда. Унда мамлакатда вужудга келган сиёсий аҳоли, партияни тубдан қайта қуриш масалалари муҳокама қилинмоқда, — деб хабар беради ТАСС мухбири. Мутлақ кўпчилик партия Марказий Комитети Сиёсий бюросининг ҳамда секретарларнинг истефосига қилиш тўғрисидаги тақлиднинг қизили қўллаб-қувватладилар. АП ахборот агентлигининг таъкидлашича, шунингдек, пленумда партиянинг раҳбарлик ролидан воз кечини, Монголия Халқ революцион партияси Марказий Комите-

Тошкент ноҳиясидаги «Ўзбекистон ССР 50 йили» колхозида деҳқончилик ишлари оилавий пудрат асо-

сида ташкил этилган. Суратда: оилавий пудрат зөөнос бошлиғи Фатхулло Саъдиев турмуш ўртоғи За-

рифа Саъдиева билан саримсоқ иёзени ўтдан тозалашмоқда. Ҳ. МИРЗАКАРИМОВ суратда олган.

тининг Бош секретарини сайлаб, Буюк халқ хурали сайловларини мўддатидан илгари ўтказиш, янги конституцияни ишлаб чиқиш сингари масалалар ҳам қўрилди.

Пленумда жумҳурият прокурори Цеденбал бошлиқ мамлакатнинг соқиб раҳбарияти йўл қўйган хатолар ҳақида матруза қилди. Пленум Цеденбалнинг Монголия Халқ революцион партияси сафидан ўчириш, Монголия Халқ Республикаси қаҳармони, Монголия Халқ Республикаси меҳнат қа

